

Dr. Chappon Miklós (a Kéményjobbítók Országos Szövetségének elnöke)

KÉMÉNYEK AZ ÉRDEKLŐDÉS KÖZÉPPONTJÁBAN

Ritkán adatik meg egy határterületen lévő szakmának, hogy olyan mértékben kerüljön az érdeklődés középpontjába, mint ahogy most ez látható, tapasztalható. Ez persze egyik oldalról kellemes, hiszen munkánk elismeréseként is felfogható, azonban másrésztől a sok baleset, a jogi szabályozatlanság, esetenként túlszabályozás, illetve a nagyszámú probléma következménye is lehet, azaz fokoznunk kell erőfeszítéseinket a jobbítás területén.

A kéményekkel, illetve a füst, az égéstermék eltávolításával való foglalkozás több ezer évre tekint vissza, bár a barlangok füstkivezetését még nem vehetjük kéményszámba, tisztántartásáról mégis gondoskodni kellett. A városiasodás idején mégsem figyeltek oda kellőképpen a tüzelőhelyek, kémények jó karbantartására, e tevékenységet, illetve ennek szükségességét lebecsülték, amiért szörnyű árat fizettek. Épületek, városrészek, városok pusztultak el a tüzelőberendezésekkel való foglalkozás társadalmi elismertsége. Napjainkban ugyan a kéményseprőipar ellentmondásossága következtében bizonyos területeken presztízsvesztést könyvelhettek el, azonban az elvárás rendkívüli sebességgel nő.

Volt idő, amikor a fiatal mérnököt főnöke azért nem engedte kéményes témakörben doktorálni, nehogy kinevessék szegényt. Ezt követően azonban a hazai- és nemzetközi gázkonferenciák külön szekciót szenteltek a kéményes problémáknak, illetve azok megoldásainak. Idén pedig, március 23-24-én 20-nál több szakmai előadás hangzik el a IV. Országos Kéménykonferencián. A minden második évben megrendezésre kerülő konferencia helyszíne hagyományosan Kecskemét.

A Kéményjobbítók Országos Szövetsége (KÉOSZ) 1993 óta küzd azért, hogy a kémények, az égéstermék elvezetés ne jelentsen rizikófaktort az emberek életében. Sajnálatosan nagy a tudatlanság, melynek csökkentésére rendszeresen szervezünk lakossági fórumokat, ahol a rövid, ismeretterjesztő előadást követően a résztvevők problémáival, illetve a megoldások keresésével foglalkoznak az előadó szakemberek.

A KÉOSZ honlapja (www.kemenyjobbitok.hu) 2006-tól újra naprakész információkkal áll az érdeklődők rendelkezésére. További jó hír, hogy ez év nyaráig honlapunk külsőségeiben is megújul.

A tudatlanságot sajnos a média is „ösztönzi”, ahol gyakran hallani, látni, hogy úgymond sikk nem érteni a matematikához, a műszaki berendezési tárgyak működéséhez, pedig az emberek túlnyomó többsége nap, mint nap használja a korszerű technika nyújtotta kényelmet. Sokan vannak, akik – bár általános iskolában még tudták – nem gondolnak arra, hogy a gáztűzhely és a legtöbb tüzelőberendezés a helyiségből veszi az égéshez szükséges oxigént, mégis légmentesre cserél ajtót, ablakot. Nem érti honnan kerül víz az égéstermékbe, pedig esetleg tudja a vegyi képletét (H_2O) és azt is, hogy a földgáz szénhidrogének keveréke (metán, etán...).

1. ábra A KÉOSZ Ismeretterjesztő füzetének címlapja

A lakónak építtet őnek legalább az általános műveltség szintjén érteni kellene a műszaki folyamatokat azért, hogy egy gyengébben felkészült boltos vagy kivitelező – saját, egyéni érdekében – ne vezethesse félre, ne beszélhesse le a korszerűbb, biztonságosabb készülékekről. Legalább azok kapják meg a legjobbat, akik anyagilag megengedhetik maguknak. Szörnyű látvány (penészes falsarok, átázott kéményfal) ugyanis ha egy igényes épületbe azért került be silány megoldás, mert az oda vetődött „szakember” ismerete csak addig terjedt.

Ma Magyarországon már elérhetőek a világ legkorszerűbb műszaki berendezései, technológiái, állítom, hogy a tervező mérnökök többsége ismeri is ezeket. Nekünk „csak” azt kellene elérnünk, hogy az építtetők higgyenek a

tervezőknek, vagy legalább jobban higgyenek annak a tervezőnek, aki teljes vagyonával felel munkája minőségéért, mint a szomszédnak, vagy a jól értesült barátának, akik viszont „tanácsukért” „ötletükért” nem vonhatók felelősségre semmilyen szinten sem, hiszen ez utóbbiak valóban nem értenek ahhoz, amiről viszont véleményt nyilvánítanak.

Ez a probléma persze sokkal általánosabb és például az orvosok is nehezen küzdenek meg azzal, hogy ha nekem valamilyen tünet együttes szerinti bajom van, akkor ne a szomszédnál bevált és megmaradt gyógyszert szedjem be.

Sajnos nincs nálam a „bölcsek köve” és így én sem tudom hol kellene kezdeni a rendcsinálást, de hiszem, a rendre szükség van. Persze az lenne a legjobb és legegyszerűbb, ha a rendre való vágyakozás mindenkiből belülről jönne. Úgy gondolom ez ma álom, tehát marad a fenyegetettség érzése, mint motiváló erő, ehhez azonban jól és gyorsabban működő igazságszolgáltatás kellene. Enélkül ugyanis nem érhető el, hogy mindenki, minden esetben vállalja a felelősséget munkájáért, tetteiért. Nevesítetten gondolok itt a tervezői felelősségre, a kivitelező felelősségére éppen úgy, mint a tervellenőrző gázszolgáltató és kéményseprő felelősségére. Ez utóbbi kettő MEO átvételi felelősségét is beleértve. Külön említem – bár lehet ezzel kellett volna kezdeni – a jogszabályalkotó felelősségét, ugyanis egy nem kellően átgondolt jogszabály, rendelet többet árt, mint használ. Az emberek viselkedése nagyon hasonlít a folyadékok és gázok áramlásához, miszerint mindig megtalálják a legkisebb ellenállású helyet. Az embereknél talán annyival más a helyzet, hogy a többség szeretné betartani az előírásokat, azonban ha túl nagy a szigorítás, melynek szükségességét nem értik, nem érzik, akkor az ellenkező irányba mozdítja őket és biztosan megtalálják a kiskaput. A kiskapu ez esetben a korrupció és a fekete gazdaság.

Természetesen a jogszabályok, előírások korszerűsítése is igen fontos feladat. A 70-es évek közepén eretnekségnek számított, amikor azt mondták, mondtuk, hogy bizonyos esetekben – pl.: gázüzemű cserépkályhához – a kémény béléscső lehetne „papírból”,

műanyagból. Persze ekkor az előírás még úgy szólt: „kémény bélés csak nem éghető anyagból készülhet”. Ma már általánosan használják a műanyag kéményt, hiszen sokkal jobban ellenáll az agresszív alkotóknak, mint az alumínium vagy a koracél.

A jogszabályalkotók helyzete azért sem könnyű, mert a műszaki fejlődés újabb és újabb probléma gócot produkál. Elsőként vegyük például a légellátás kérdését. A régi „rigófüttyös” ablak idején nem gyakran fordult elő légellátási probléma. Ma ez adja a hibák többségét.

Szilárd tüzelésnél a nagy távozó füstgáz hőmérséklet miatt a kémény felfűtése viszonylag nem igényelt sok időt, ráadásul az esetlegesen visszatorlódnak a helyiségben jól érezhető lévén, igényelte a szellőztetést. Gáztüzelésnél a legújabb készülékek már nem kétfázisú szabályozásúak (ki-be kapcsol) és így a folyamatos égés szabályozás következtében gyakorlatilag nem beszélhetünk állandósult állapotokról. A modern kazánoknál külön hőmérsékletérzékelő figyel a kazánon belüli minimális fűtővíz hőmérsékletet, egy másik a maximális fűtővíz hőmérsékletet, hőmérsékletkorlátozót használunk a padlófűtés előremenő hőmérsékletének, vagy a műanyag kéménybe belépő égéstermék hőmérsékletének ellenőrzésére. Beállítható a használati melegvíz maximum hőmérséklete is, illetve a fűtési előremenő hőmérsékletét a külső időjárás függvényében választja meg az automatika. A termosztatikus radiátorszelepekkel a különböző rendeltetésű helyiségek belső hőmérsékletei egyedileg változtathatóak. Ebből a felsorolásból jól látható, hogy állandósult üzemiállapotról valóban nem beszélhetünk, ami rendkívül megnehezíti a kéményszámítások elvégzését, illetve mindegyik egy újabb hibalehetőséget hoz.

Eddigi tapasztalataink szerint 1-1 hiba „kevés” egy mérgező balesethez, mert az ember szerencsére szívós fajta, de így is évente 30-50 ember hal meg kémény, gázkészülék, légellátás, stb. hiba következtében.

Mindent meg kell tennünk a lakosság felvilágosításán keresztül is, annak érdekében, hogy a balesetek elkerülhetőek legyenek. Az előírásokat pedig egységessé és könnyen hozzáférhetővé kell tenni. Véleményünk szerint így csökkenthető a tudatlanság biztonságával a zavarosban halászó kóklerek száma. El kell érni, hogy a lakók ne csak beengedjék, hanem meg is követeljék a munkavégzést a kéményseprőktől. A vizsgáló lap, illetve a sormunkakönyv

– tényleges ellenőrzőmunka nélküli – aláírása mindkét fél részére veszélyes lehet.

A IV. Országos Kéménykonferencia Részvevőinek sikeres és eredményes Tanácskozást kívánunk!!